

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÉPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése. hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felölős szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítanak.

Végakkordok.

* Leörökltek tehát szerencsésen a meddő föllirati vitát is. Meddőnek és üresnek mondható ugyanis e hosszú lére eszertett diszkusszió, minthogy nem termett egyebet, nem volt egyéb pozitív eredménye, mint egy pár olesó szónoki babér Apponyi Albert gróf részére. Ha ugyanis az volt a föllirati vita gyakorlati célja, hogy nyilvánvalóvá váljék, miszerint a nemes főur a szónak felkent mestere és politikai pályafutásának változatos skáláján keresztül szónoki pathosának egyformán káprázató túzijátékával egyformán szolgálja ma az ancien és holnap a nouveau régime-t, akkor igenis a föllirati vita teljesen bevált. De minthogy ezeknek a tárgyalsóknak az lett volna hivatásuk, hogy lsten és ember előtt őszintén és nyíltan ki-tárják, hogy mit rejteget tulajdonképpen a föllirat a reáboruló titokzatos félhomály alatt, hogy hát voltaképpen mi is ennek a sokat emlegetett irásúnak a pointe és esszenciális tartalma és minthogy mindez továbbra is mélységes mély titok maradt, a föllirati vita másnak mint meddőnek és üresnek nem mondható.

De talán még sem? Hiszen a nemes gróf dörgedelmes speech-e után tudta meg a nemzet, hogy az egykoron hatalmas és büszke szabadelvűpárt örök időkre eljátszotta kisdéd játékeit és multhatatlanul és visszavonhatatlanul ki fog mulni ez árnyékvilágból. — És »egy szó nyilallott a Házon keresztül és e röpke szóban annyi fájdalom » Ha nem is Apponyi Albert gróf szónoki búvészkonyhájában készült a szálló ige, azért mégis Apponyi alkalmazta az »államesiny« szót a november 18-iki események illusztrálására, melyekről pedig jól tudja, hogy azoknak célja nem

volt egyéb mint a botor és okatlan obstrukció megtörése, amelyre a házszabályok semmiféle fegyvert nem nyújtottak és amely obstrukciót éppen a nemes gróf ur sajátta legérzékenyebben elítélő szavának lángos-torával.

Nohát, mélyen tisztelt gróf ur, sok-sok politikai jövendölési között, amelyeket kamaleonszerű változottsággal szokott időközönként a nemzetnek feltálatni, az az egy, hogy a szabadelvűpártra immár semmiféle alkotmányos feladat nem vár, nem fog be-válni, amint hogy nem is fognak felülni e párt tagjai az Ön elbűvölő szítenhangjainak és nem fognak beleolvadni a koalíció egyedül üdvözítő kebelébe. Ugyan, ugyan, nemes gróf ur, hogyan moeskolná is Ön be magát oly kétes elemekkel való egyesüléssel, akiket, mi a szabadelvűpárt hívei, az imbedimentum publicae honestatis szörnyü büne terhel?

Nem, nemes gróf ur, az Ön politikai jóslata nem fog teljesülni, mert ugyanabban a pillanatban, melyben Ön oly kerekén megtagadta a szabadelvűpárt létjogosultságát, ugyanazon pillanatban egy másik tiszteletreméltó államférfi, ki híven és alhatatosan kitart a sülydő hajó kormányrudján, Hodossy Imre adta ki a jelszót, hogy a szabadelvűpártnak élnie kell, hogy az élni fog, mert Deák Ferencz halhatatlan művét nem lehet zsákmanóval átengedni annak a kegyetlen ikonoklasmusnak, amelyet Ön, tisztelt gróf ur és társai ma a koalícióban egyesülve, elkövetnek.

Igen, a szabadelvűpártnak élnie kell és az élni is fog és ma-holnap felszabadulva azon terhes nyüg alól, melyet a kormány-hatalom viselése a jelenlegi kormány tagjaira ruház, e párt összes tagjai át fognak ala-

kulni ellenörző kisebbséggé, hogy a meglevő közjogi alapon, Deák Ferencz nemes szelle-mében teljesítsék nagy és nemes hivatásukat

Politikai hírek.

Az ujvidéki képviselőválasztás. Míg a koalíciós partok közül a Bánffy-párt és neppárt jelöltet keres a lemondás folytán megtrült ujvidéki mandátumra, s a Kossuthpárt a másik két pártot arról igyekszik lebeszélni, hogy jelöltet ne állítson, addig a szerb nemzeti radikális *Musicki* Mitó érdekében a szerbek a legerőteljesebb agtációt fejtik ki. A radikális párt jelöltje az általános képviselőválasztásoknál a csajkasi kerületben bukkott meg ugyancsak radikális programmal. Musicki ma, vasárnap Ujvidé-ken, Csenén és Kliszán tartja meg programbeszédét. — Gróf *Teleky* Arvéd függetlenségi képviselőjelölt, gróf Apponyi Albert, Lovászy Márton és még több függetlenségi képviselő társaságában ugyancsak ma érkezik Ujvidékre. A függetlenségi párti választók gróf Apponyi Albert ünnepes fogadtatására nagy előkészületeket tesznek. Gróf Teleki ma délután 6 órákor mondja el programbeszédét a városház előtt téren s este társasvacsera lesz. A képviselő-választás május hó 22-re tűzték ki. Elnök dr. Balla Aladár városi ügyész.

Baja város országyűlési képviselőjét, dr. *Rajk* Aladárt a képviselőház penteki ülésében a képviselőházi kérvényi bizottság tagjail választották meg.

Indolencia.

(1) »L'union fait la force.« »Az egyes-ségben rejlik az erő« Sajnos, a bajai szabadelvűpárt az ezen közmondásban megnyil-vánuló, általános ismert igazságot az utóbbi időben teljesen figyelmen kívül hagyja, dac-zára annak, hogy szervezkedését csak nem

TÁRCZA.

Falusi regény.

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárczája. —

Írta: **Verner László.**

Mondhatom: érdekes témát választottam. Amit utólrhetetlen bájjal énekelte Petrarca s ami Ádámot poétává avatta a paradicsomban: a szerelmet.

Ez az örök emberi érzelem inspirálta évtizedek óta a poétákat s hiába magyarázza meg Schopenhauer ezt a csodálatos érzést metafizikai-lag, a tudományos kutatók szívét is csak megkeresi a tüneményes kobold.

Schopenhauerre csak a szenzitív, idegrokkant századvégi emberek néznek csodálattal, de akik már eljutottak az emlékkönyvbé való verselgetés koráig, azok sokkal inkább kíváncsiak a poéták beszédére. Ezek a jóhiszemű fiúk, a jövő nyárspolgárok sokat ígérő hajtsái, Vörösmartyra esküdnek, aki így énekel:

A néma szeretet
Szűz, mint a lélek, melynek a
Nyelv még nem véthetett!

Vagy Petit-Sennt, akinek a szeretetről való szentenciája oly nemes és elmélykedő. »A szeretet végtel — aki kevésbé szeret, már nem szeret.«

Eötvös József, aki azt mondja: Szeresetek! E nagy világon csak egy van, ami valóban boldogit: szivetek!

Vagy a nagy britt gigász, Shakspeare, aki így gunyol:

»Szóltan együgyűség: Szeretet.

Sokat mond nekem, noha keveset.«

Vagy szent Cyprían, aki nem kevesebbet mond, mint ezt: »Aki keveset szeret, keveset imádkozik s sokat imádkozik, aki sokat szeret.«

Vagy — — —

Ej! . . . de mikor a közönség nem szereti a szentenciákat. Jobb bizony, ha magam is inkább történetet mondok el annak a feltüntetésére: hogy mi a szerelem!

. . . Ime a történet róla.

*

Hónapos szoba szürke szegénységében munkát írt Csikós Sándor. A szegénység nagyon gyámoltalan. Sándor is tapasztalta, hogy noha az önkritika minden tekintetben meg volt elégedve a szocializmus veszedelmével, ezzel a készülő művel, nem bizott sikerében. Megmutatta művét néhány elismert írónak, akik nagy magasztalással ítélték a könyvről és előre is tudományos nyereségnek mondták, ha e könyv megjelenik. De minő szatira! Akinek lelke a szocializmus veszedelméért égett, annak — éhínséggel kellett küzdenie. A nyomor nem engedte dolgozni s talán az égi nemtó emelte föl az erkölcsi elfalulás előtt azzal, hogy nyomorának legsötétebb napjai egyikén nevelői állást kapott Méhfalun, egy régi szentri családban.

Egészen bizonyosra lehetett venni, hogy nem valami örömmel fogadta el a nyomorból kivezett angyal kezét; de nem tehetett okosabbat. A szocializmus veszedelmének iveit abban a tudatban

csomagolta össze, hogy ennek egyelőre békét hagy és néhány zabolatlan, parlagi lélek nyesegetéséhez fog.

Nyárfasusóság és a fákna tude levegője fogadta. A fővárosban összegyűgrodott tüdője duzzadni kezdett. A kizehézt emberek rettenetesen fog a jó házikoszt: Csikós Sándor filozopteri formája kezdett áthasonulni a vidéki jól táplált gavallérok formájáig.

Hanem egy gondolat mindig bántotta: a szocializmus veszedelme. A fák között, a háta mögött sötétedő erdőben barangolva, mindig zsbongó esz-méi foglalták el.

Érezte, hogy lelkéhez van tapadva e rög-eszme. Lehet, hogy bele örül, ha sokáig e gondolattal vesződik, de érezte, hogy neki meg kell írnia a szocializmus veszedelmét tudományos alapon.

Idők folyamán azonban ez az erős fogadás, az a jó feltétel, kezdett nagyon lenézett, nagyon tizedrangú kívánság lenni. A filozopter szivében, agyában, titkos és édes gondolatok hullámozottak, arczát pedig előtönte az epedő szerelm sajátása, az a »legérdekesebb szín,« mely a hajlékony nő szivet rablá szokta ejteni.

A falusi levegő föltöbbsz kedvez a romantizmusnak. Még egy filozopter kialudt krateréből is vulkánt csinál. Valóban poéták, meg kellene tagadnotok a szerelm létezését, ha falu nem lenne.

És aki történetemet ilyen válságos fordulat elé viszi, az Márta, a ház tündere. Ó volt az, aki Csikós Sándor megérkezésé után nyomban elhagyta a regények olvasását, hanem a helyett csinálta. Gyors rohammal vette be szivet a nevelő, aki pedig erről

rég fektette uj alapokra és a legutóbbi országgyűlési képviselőválasztások alkalmával, amidőn a párt elnökének, *Ertl József*nek nevért írta zászlajára, ugy számarányánál, mint erkölcsi súlyánál fogva éppenséggel nem megvetendő ellenfélnek bizonyult.

Egy neve a közömbösségnek, a nem-törődomségnek és annak az áldatlan szerlelemnek, mely a laissez faire, laissez aller-féle politikában merül ki, fészkelte meg magát a bajai szabadelvűpárt soraiba és ez sehol sem ölik annyira szembe, sehol sem nyilatkozik meg oly ridegen, mint a törvényhatósági bizottság fegyelműsein, ahol az ellenzék kompakt, jól fegyelműzett és mindvégig szívósan kitartó csoportját szemben a szabadelvűpártnak nagy hézagokat feltüntető padsorai a versenyt természetesen ki nem állhatják.

Ily körülmények között nem csoda, ha az ellenzék a közgyűlési teremben is mindinkább tért hódít és ha a szabadelvűpárt, vagy az ugynevezett hatósági párt rendületlen következetességgel nyomról-nyomra kiszorítatik elfoglalt pozícióiból és nap-nap után egy-egy darabka talajt elveszít lába alól.

Ép a legutóbb tartott törvényhatósági közgyűlésen kellett sajnos tapasztalunk, hogy a hatósági párt egy jelentékeny része hiányzott, hogy némelyek a napirend letérnyálása előtt eltávoztak, egyesek pedig egyáltalán nem gyakorolják tagsági jogukat, amennyiben minden alkalommal, rendszerezen elmaradnak a közgyűlésből és azok is, akik előjnek, jobbadán passzív álláspontra helyezkednek és mélységes hallgatásba burkolóznak.

Ez az indolencia gyümölcsököt nem teremhet és a hatósági párt önmagára veszen, ha továbbhaladva az eddigi nyomdokokon, abba a sivár helyzetbe fog jutni, hogy az éppenséggel nem indolens ellenzék minden vonalon kiüti a nyeregből.

Ép ezért emeljük fel kötelességszerűleg figyelmeztető szavunkat, hogy reátereljük a hatósági párt érdeklődését azon számos veszedelmre, mely közömbös magatartásából az egész szabadelvűpártra háramolhatik. Okulhatott volna immár ezen párt a mult tanulságos példáiból, hogy milyen nehéz és fáradtságos feladat, egy-egy könnyelműen feladott száncozt visszahódítani, hogy mennyire boszúja meg magát a tunya vesztéglés, a fásult nem-törődomség és a mindent rózsás színekben látó elbizakodás.

Multiánál fogva és a benne rejlő nagy szellemi töké révén, a hatósági párt vezérszerepre van hivatva a városi politikában. Ne engedtesse tehát ezen párt magát ké-

semmit sem tudott és még akkor a is szocializmus veszedelmén elmélkedett.

Szép nyári alkonyat volt. A tájat szelid szellő bodrozza. A kert illatát az erdőszélre hajtotta, ahol összeolvadt vad, természetes, nyirkos erdőállattal. Sándor talán éppen rá gondolt. Színpadon is megörténnek az ügyetlen szeniorás esetén az éjfajta helyzetek. Márta közeledett. Egyenesen a dolgunk vágott.

— Tudja miről gondolkozom?

Sándor a filozofterek hagyományos ügyetlen-ségével szeretett volna e percben — melyet különben óhajtva lesett, — elsülyedni.

— Miről?

— Hogy mi a szerelem? Magyarazza meg nekem tanár ur szabatosan, hogy mi ez?

A helyzet Sándort poétává avatta, körültekintett. Az erdő szelén lörinczipék kerengtek. Kékes, rozsdás szárnyaitak az alkonyodó nap aranyozta meg. Egy vízilimon kelyhét merték ki djeli szállásnak. Sándor a pápaszemes, a szocializmus veszedelmeinek tudományos írójá, hihetetlen entusiasmussal kötött ezekbe a lörinczipékebe.

— Nézze Márta! Ezek magyarának. Lepke-urfi és lepkeiskasszony. Mennyi gyönyörűség, milyen okosság. Ugye látja. Most csokolóznak. (Még csak nem is pirult el a fránya filozofert.) Kíváncsi a magyarázatra? Szó ezt el nem mondhatja. De egy csók . . . az igen.

Hát énnekem nincs okom firtatni a dolgot. Azt azonban mondhatom, hogy Márta nem tuda-

nyelmi szempontok által leszorítottatni a politikai küzdőtérrel, hanem teljesítse férfiasan és következetesen azokat a kötelességeket, melyeket e szép és nemes misszió reá ruház.

HIREK.

— **Májusi közigazgatási bizottsági ülés.** Virágilatos május havában is azzal a — fájdalom — vissza-visszatérő szomorú jelentéssel kell kezdenünk referadánkat, hogy Baja város lakosságának száma fogy, egyre fogy, e baj megszűnésének minden reménye nélkül. Április havában a halálozások száma megint tizeneggyel multa felül a születéseket, az általános közmozgalom pedig emelkedik és folyton nagyobb arányokat ölt. E utat ismét a f. hó 9-iki közigazgatási bizottsági ülésnek immár megszokott piéce de resistance-a. Szomoruan érezteti városunkban hatását az ex-lex állapot is, amennyiben eddig oly pontosan adózó polgárságunk is rabja lett immár az adóhátralékban maradás pillanatra „üdvözítő”, de végeredményében a gazdasági végrőlmoshoz elvezető molochjának. *Pop György* pénzügyigazgató jelentéséből hallottuk, hogy egyenes adóban mindössze 2580 korona folyt be az idei áprilisban, holott tavaly 18590 koronát fizettünk be ugyanezen hónapban. Az elmúlt idei négy hónapban pedig már 10676 koronára rug az az összeg, melylyel kevesebb adótarozást teljesítettünk mint a tavalyi év hasonló időszakban. A bélyeg- és jogilletékek leróvása, illetve befizetésének összege is 8394 koronával csappant meg az idei április hónapban. Miután még a tanfelügyelő a bajai izr. iskolákban tapasztalt dicseretes rendről és előmenetelről számolt be, a *Beszterdy* István főispán elnökléte alatt tartott ülés véget ért.

— **Elismerés a sanatoriumi hölgybizottságnak.** A József főherceg sanatoriumi egyesület elnöke, *Lukács György* főispán, a sanatoriumi hölgybizottság négy tagjához, dr. Álföldy Lajosné, dr. Hegedűs Aladárné, dr. Koller Imréné és dr. Lemberger Árminné urnőkhöz a következő elismerő levelet intézte:

Nagyságos Asszony!

Baja város közönségének adománya tekintélyes, minden várakozáson felülmúló és csak az a lelkesedés, buzgalom és odaadó szeretet érthette el, ami Nagyságod szívét áthatotta. Titkáromtól tudom, hogy arányban van az anyagi sikerrel a szellemi siker is: az estély magas szellemi nivón állott és a tablók pazar szépek voltak. Minden a hölgyek szívét, ötletgazdagságát dicséri.

De győz is az olyan ügy, melyért a magyar uraszonnyok buzognak.

Isten áldása rajtuk!

Nagyságodnak készségei hiva

Lukács György s. k. főispán, elnök.

kolta többé ezt a fogós kérdést. Ugy látszik jól megmagyarázta neki Csikós Sándor.

A világ azonban csak nem fordult ki sarkai-ból két egymást megértő szívrét, különösen, ha az egyik zsenit leány, a másik reménybeli segédtanár-jelölt. Most is az történt, ami ilyen esetekben történni szokott. Mártát eljegyezte egy viharos életet élt báró, aki a házassággal akarta biztosítani, hogy tovább is kifogástalan tagja lehessen a mágnás-családnak.

A segédtanár?

Ugyan, Istenem! Ki vetne ügyet ezekre a romantikus nevelősekre. Egy szép napon csak elment fűrdeni és nem jött haza többé. Még átlag elég indiskrélt volt, hogy levelet is hagyott hátra, melyben az érdekelteknek bejelenteni szives volt, hogy miért keresi a halált.

Ki is szívtárgott az eset. Mert midőn a Csikós Sándor örökségét leltározták, (mennyi humor van egy-némely kifejezésben) ráakadtak a szocializmus veszedelmére.

Az egész sajtó azt hirdette, hogy ő, a lángelme, elveitért halt meg.

Voltaképpen pedig nem azért.

Sándor halálával Mártának oldotta meg azt a kérdést, amit a lörinczipék sem magyaráztak, hogy mi a szerelem?

Holdvilágos estéken egy hamar öszülő szép asszony, sétáltgatta a platánok alatt, többször ismétli nagy lesújtással:

Az igazi szerelem — szerelméért meg is tud halni.

— **A lökerti szezon kezdete.** A bajai cél-lövész-társulat kies mulatóhelyén, a lökerten az ide szentolt a f. hó 21-ére eső vasárnapon nyitják meg sikeresnek ígérkező babakiallításal, hangversennyel és táncszéttel. Ezzel a táncmulatsággal veszi kezdetét százéves lökörtünk idei élete, mely késő őszig tart el. Minden második vasárnap itt ad találkát egymásnak kedélyes tánczra mulatni vágó fiatalágunk.

— **A bajai kölcsönös segélyző egyesület meletes bérháza.** F. hó 10-én volt a zárt irásbeli és nyílt szóbeli versenytárgyalás a kölcsönös segélyző egyesület által építendő meletes főtéri bérház építkezési és szerelési munkálataira. Az építési munkálathoz Spitznagel Ferenc bajai építőmester és I.öbl Sándor ügyvezető vállalkozó tett ajánlatot, az előbbi a költséget 22°,-kal meghaladó, az utóbbi 25°,-kal több kitévő pályázatot nyújtva be. A szerelési munkára Eckert Ferenc reflektált Bajáról és Neuman mérnök Budapestről, a költségvetés értelmében. A versenytárgyalás így részben eredménytelen lévén, az egyet igazgatóság július 5-ére új versenytárgyalást tartatározta el olyképe, hogy az építkezés augusztus 1-én megkezdendő és a jövő év május 1-én befejezendő lesz.

— **Egy bajai alkapitány megerősítése.** A decemberi tisztújító közgyűlés *Koller* Dezső volt városi könyvelő alkapitányvá megválasztván, ez ellen egyik kisebbségben maradt pályázó panasszal fordult a közigazgatási bírósághoz. A közigazgatási bíróság most a panaszt visszautasította és *Koller* Dezsőnek II. alkapitányvá történt megválasztását megerősítette.

— **Babakörző és virágkiállítás.** A „Bajai Gyümölcsészeti Egyesület” közhírre teszi, hogy a folyó évi június 4-ére virág-11-ére tervezett és babakörzővel egybekötött virágkiállítás valószínűleg június 11 és 12-én fog megtartatni. A kiállítás rendezése a tiszta jóvedelmét a bajai tűzörszűköl és a létesítendő árhalváz alapja között meg fogja osztani.

— **A vidéki hírlapíró-szövetség miskolci közgyűlése.** A V. H. O. Sz. elnöksége most küldötte szét a meghívókat a szövetség tagjaihoz, a Miskolcon június 12-én, pünkösd hétfőjén megtartandó évi rendes közgyűlésre, mely alkalmat fog adni Miskolc városának, hogy szeretettel fogadja a zsurnalistikát e város falain belül. A hírlapírók pünkösd vasárnapjának estéjén érkeznek Miskolcra, másnap délel 1 órákor a város vendégeiül látja a hírlapírókat, majd ünnepélyt és kirándulást rendez tiszteletükre.

— **Vízvezeték Baján.** Ugy értesülünk, hogy Varga József fővárosi építésmérnök azzal a tervvel foglalkozik, hogy Baján vízvezeték létesítsen. A mérnök e végből a napokban Baján járt és egy vízvezeték terv kidogozását határozta el.

— **Közkórházi orvos lemondása.** *Tessényi* Dezső orvosigazgató, kit a főispán csak hetekkel ezelőtt nevezett ki alorvossá a bajai közkórházhoz, ezennel állásáról leköszönt.

— **Naplaj.** „Bajai Független Hírlap” czim alatt dr. *Szirmai* Vidor felelős szerkesztése mellett, 48-as elvű politikai napilap indult meg vasárnap Baján.

— **A motorközlekedés a baja-zombori vonalon mégis meglesz.** Már május 1-én motorforgalomnak kellett volna megkezdődnie a baja-zombori-üvidéki vonalon, de az — mint megbízható helyről értesülünk — az idő rövidsége miatt megvalósítható nem volt, s ezért június 1-re halasztatott. Ezzel kapcsolatban a telefon is létesül, s mi nemcsak a forgalomnak, de oly községekben, amelyeknek élén haladó emberek állanak, s a telefon összekötő-tést községek javára is felhasználhatják, bizonyára a kereskedelemnek, iparnak és közzgazdaságnak is nagy előnyére lesz.

— **Budapest székes főváros márczius tizenötét.** *Baja* város közönsége tudvalevőleg körülíraltg kérte a törvényhatóságokat a törvényhozáshoz intézett ama fölirotatnak támogatására, amelyben márczius 15-ének nemzeti ünnepé való nyilvánítását sürgeti. Budapest fő- és székváros a híven tartott közgyűlésen tárgyalta Baja város átiratát és Havass Rezső fölszólására, egyhangulag elhatározta, hogy ebben az ügyben külön fölirotat intéz a képviselőházhoz.

— **Iskolalátogatás a bajai járásban.** Dr. *Radvány* Ferenc kir. s. tanfelügyelő a közmetul napokban meglátogatta a bajai izr. elemi és polgári leányiskolát, valamint Bátmonostor, Nagybaracska, Csátalja, Dávod, Herczegszántó, Béreg és a Nagybaracska községhöz tartozó Györgyanya bajai járásbeli községek iskoláit.

— **Az anyakönyvi reform újabb elhalasztása.** Szerdán érkezett Dr. *Hegedűs* Aladár bajai polgármesterhez Gróf *Tisza* István miniszterelnök rendlete az anyakönyvi reform életbeletetésének elhalasztásáról. A belügyminiszternek az igazsághygi miniszterrel történt újabb megállapodása folytán ugyanis az állami anyakönyvekről szóló 1894: XXXIII. törvényczikket módosító 1904: XXXVI. törvényczikknek ez évi július eszéjére tervezett életbeletetése, tekintettel a kományválság megoldatlan voltára, egyelőre elmarad. Ennek folytán tehát az állami anyakönyvek vezetése, valamint az ezzel kapcsolatos eljárás — újabb intézkedésig — a fent említett időponton túl is az eddigi alapon, az eddigi anyakönyvek, másodpéldány-füzetek és kezelési nyomatványok használatával lesz folytatandó.

— **Uj vám- és helypénzszedési szabályrendelet.** A polgármester úrt Szabadka városához az ottani helypénzszedési és közeveti vám szedésére vonatkozó szabályrendelet megküldése iránt. Ez az elaborátum a mi most készülő szabályrendeletünknek alapjául van hivata szolgálani.

— **Uj Jégköz Regőczen.** A bajai járásbeli Regőczen a héten volt a jégközválasztás. Egyhangulag Hiel József bácskeresztúri segédjegyző választott meg.

— **Tűzvédsz a szomszédos Bátmonostoron.** Vasárnap reggel azt a vészhiirt kolportáltak városzerte, hogy a bajai járás legszegényebb községe, a szomszédos Bátmonostor, lángokban áll. A hírből csak annyi volt igaz, hogy két kis lakóház leégett. A két ház mint érethiünk biztosítva volt.

— **Ehalasztott bajai árlejtés.** A bajai ev. ref. gyeház által a Deák Ferenc utcában levő templom melletti építendő bérház és tanító lak munkálatainak vállalatba adása céljából kiűzött árlejtés, a vállalkozók előtt tett azon kijelentéssel, hogy a beérkezett ajánlatok részben hiányosak, részben pedig túl magas árak miatt elfogadhatók nem voltak, bizonytalan időre elhalasztották.

— **A Mohácsiak is terveznek vasutat.** A haladás után dicséretes buzgalommal előre törő város, Mohács, mely ott a Duna partján hivata van a fejlődésre, gazdasági, kereskedelmi, ipari és kulturális téren való gyarapodásra, komoly szándékkal foglalkozik egy helyi érdekt vasút létesítésének tervezésével, mely Bántaszék és Mohács között épülne ki. Egyelőre csak a várost vezető férfiak foglalkoznak az eszmével, de mihielyt a Dunának baja—bántaszéki áthidalásához fogok a munkások, azonnal megszerezik az előmunkálati engedélyt s biznak benne, hogy pénzügyileg is biztosíthatják a vállalatot. Mohácsra nevezte az a vasut határozottan nagy jelentőséggel bír.

— **Felülírtések.** A József főherczeg Sana-torium Egyesület javára rendezett mulatságon felülírtettek: Herzfeld Frigyes (Budapest), Schreiber Fanny (Wien) 30—30 kor., dr. Alföldy Lajosné, dr. Hegedűs Aladárné, dr. Koller Imréné, dr. Lemberger Arminné, öz. Natti Józsefné, Ertl József, Ertl István, dr. Szutrély Lipót, Dankó Lajos zenekara 20—20 kor., báró Vojnits István, Bezeredy István, Vajda Ödön (Zirc), ifj. Szutrély Lipót, Krausz Jakabné, dr. Rosenberg Samu, Rosenberg Jakab, Schlesinger Gyula, Schön Géza, Szász János, dr. Zalár István (Borsód) 10—10 kor., Bodrogi Gyula 8 kor., Diek Lipót 7 kor., Somogyi Emil, Fischer Béla, dr. Makray László 6—6 kor., Müller József, Joanovits Milán, dr. Ladányi Mór, Rosenberg Mórné, Schlesier Miksa, Tausz Ferenc (Budapest), Gyarmati Emlné, Latinovits Laura, Hessler Gyuláné, dr. Bernhart Jánosné, öz. Herzfeld Jakabné, Rosenberg Adrienne, dr. Herman Adolf, N. N. 5—5 kor., Stern Vilmosné, Friedmann Jenőné (Budapest), Szabó Sándor, Reich Ignác, öz. Weisz Józsefné, Weinberger Ödön 4—4 kor., Kralh Károly, dr. Havas Dezsőné (Szabadka), Vámos Jenő, Supper Mihályné, Bácsmegegy Géza, dr. Werner Adolf, Kazal József, Wagner Bandika, Milkó Mátyas, Weisz Józsefné (Susine-Gyurgyenyovác), N. N. 3—3 kor., Gáspár János, Tausz Jakab, Fischer Pal, Fischhoff Zsigmond dr. Hildenstab Antalné, Hildenstab Józsefné, Rosenberg Mátyas, dr. Róna Dezső, Kálmán Kolos, Szűcs Ödön, Horovitz Gusztáv, Krausz Lipót, Honig Muk, Schlesier Mór, dr. Nemes József, Báldy Károly, Breuer Zsigmond, N. N. 2—2 kor., Gózon József, Mautauschek Antal, Eichardt Oskár, N. N. 1—1 kor., melyért a rendezőbizottság a nemesszivi adakozóknak ezuton is hálas köszönetet mond. Egyuttal tudat adja a rendezőség, hogy a Sana-torium nál tiszta jövedelmét, 800 koronát, mint Baja város közönségének adakozását, elküldötte az Egyesület elnökeinek, Lukács György főispánnak.

— **Közönménylivánítás.** A bajai róm. kath. plébánia temetőjében újabb adakoztak: Ertl József 200 kor., öz. Vojnits Jakabné 100 korona. Hálas köszönet a kegyes adakozóknak.

— **A háborúból.** Igen érdekes eseményt közöl egy japáni újság. A legutóbbi nagy ütközet alkalmával történt, hogy az oroszok a kora reggeli órákban megakarták lépni a japánok sátráborát. Ez időben az ügyes Sava Nahoj nevű győalós állt őrt a tábor előtt. A biztonsági szolgálat béke idején sem a legkellemesebb foglalkozás: órákon át egy helyben kitéve esnek, hidegnek bizony nem a legkellemesebb mulság. Hát még háborúban. Az előrs egyedül állott egy kietlen pusztaságban és a távolba figyelt. Hirtelen észrevette az őrt álló Nahoj, hogy oroszok közelednek. Fellármazta a főseget és így történt, hogy a támadókat győzelmelen visszaverték. Az ütközet után összegyűltek a japánok és a parancsnok az ezred előtt megdicsérette az éber Nahojt, kinek győzelmi köszönetét. Éppen ekkor érkezett egy sürgöny jelentés is, mely szerint Nahoj sorsjegyet Tokióban a főnyereménnyel kihúzták. A jószívu ezredes azonnal kifizette a hősnak a nyert 80,000 yent. Ezen alkalomból felelőjük, hogy Japánban a miénkhez teljesen hasonló beosztású osztálysorsjárték létezik és hogy az általános kedvelt magyar osztálysorsjegyek helyben Kollár A. könyvkereskedésében is kaphatók. Bővebbet a hirdetési rovat nyújt.

— **Végén csattan az ostor.** Nemrég a vidéken meghalt egy jómódu polgár, aki örököséről egyformán, igazságon gondoskodott. A hagyaték átvételénél a nagy pénzes vasszekrényben négy osztálysorsjegyet is találtak, melyről az örökgyógy végredeletemben nem intézkedett. A jómódu rokonok elhatározták, hogy ezeket egy távoli, szegény rokonuknak ajándékozzák oly célból, hogy ez tegye pénze a sorsjegyeket. A szegény rokon azonban nem adta el ezeket, hanem tovább játszott a sorsjegyekkel. És bizalmát meg is jutalmazta a sors, mert már egy hét múlva a szerencsés Török-bankházban Budapesten egy nagy főnyeremény jutott osztálysorsjárték. Amidőn a vagyonos rokonok ezt megtudták, megnyult az arcuk, azonban a derék ember a méltányosság álláspontjára helyezkedett és a nagy összeget megosztotta rokonaival. Ily nemesen gondolkozó ember mai napság ritkán található.

— **HEGEDŰS GYÖRGY FESTŐ BAJÁN, I. PARTI-UTCA 17. készít lakások festését stilszerűen, mérsékelt árakért, első rangú kivitelben.**

A bajai tűzoltóság újjászervezése.

A Baja városára csak a napokban lesújtott hatalmas tűzkatasztrófa vetette felszínre újból azt a lapunkban már sokszor sürgetett parancsoló szükségességet: hogy tűzoltói intézményünk immár haladéktalanul reorganizálódjon, mert szerény szervezetében — vész idején — a leghősiesebb önfeláldozás is kárba vész a pusztító elemmel szemben.

A szomorú emléktűzvéz, mely 1840-ben városunkat porrá égette, a Mészáros-ház váratlan összeomlása, meg a mult szombati tűzpusztítású oly megrázó momentumok csapások által — fájdalom — oly sűrűn meglátogatott szűkebb hazánk történetében, melyek kell, hogy a tűzoltói intézmény zsoldjába szegődtesse mindenkit, aki hivatásánál, vagy testi erejénél fogva erre csak képes.

Elegendő számu hivatalos tűzoltóság főntartását szerény városi háztartásunk — mi tűrés tagadás — el nem bírja s így nem marad egyéb hátra, mint tűzoltókká képezni önmagunkat, Baja város közönségének mindazon elemeit, kik vész idején egybeforrva, a beszerzendő technikai felszerelésekkel, hivatászerű képzettséggel lássák el majdan a váromentés áldásos munkáját.

Ezt a fontos czélt szolgálja a felelős szerkesztőnk tollából kikerült alábbi indítvány, melyet Baja város törvényhatósági közgyűlése f. hó 9-én elvben immár magévá tett, mikor tűzoltóságunk sürgős reorganizálásának ügyében szervezőbizottságot alakított.

A bajai polgárság figyelmébe ajánlott ezen indítvány így hangzik:

Tekintetes Polgármester Ur!

Ha Baja város történetét lapozgatjuk, fájó szívvel és elboruló lélekkel kell tapasztalunk, hogy jobb sorsra érdemes városunk minden időben sokat szenvedett a tűz pusztító eleme által. Sajnos, f. hó 6-án ismét meglátogatta városunkat e romboló elem, amidőn a Szállásvárosban, éppen polgártársaink legszegényebb osztálya körében, 42 ház és 26 melléképület és temérdek ingó vagyon vált a lángok martalékává.

E fájdalom gyakran föllépő tüzesetek önként is reáirányítják polgárságunk figyelmét tűzoltói intézményünkre, — nem mintha tűzoltóságunk a legutóbbi borzasztó tűzkatasztrófa feladatát nem teljesítette volna kellő mértékben, ellenkezőleg ezen alkalommal is nem eléggé méltányolható buzgósággal és hősies önfeláldozással végezte — a helybeli katonasággal karöltve — nehéz és súlyos hivatását, mi által a polgárság örök háláját és elismerését vívták ki, mindazonáltal nem zárkoztunk el azon tény konstataciója elől, hogy tűzoltóságunk jelenlegi szervezetében, egyfelől numerikus csekélységénél, másfelől felszerelésének fogyatékosságánál fogva, nagyobb tüzesetek alkalmával feladatát minden irányban kielégítőleg nem véghezti.

Ezen okok által indittva, van szerencsénk tek. Polgármester urat arra kérni, miszerint alább ismertetett indítványunkat — a tek. városi tanács javaslatával együtt — a

törvényhatósági bizottság f. hó 9-én tartandó közgyűlése elé pártolólag terjeszteni sziveskedjék.

Indítványunk a következő:

Méltóztassék a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek kimondani, miszerint — tekintettel a Baja városában igen gyakran ismétlődő tüzesetekre, — eminenter szükségessé tartja a helybeli tűzoltóság reorganizációját főleg oly irányban, hogy az új elemekkel szaporítottassék és hiányzó felszerelése a modern követelményeknek megfelelően kiegészítettessék, mi célból a közgyűlés elhatározza, hogy bizottságot küld ki azaz az utasítással és kérelemmel, hogy záros határidőn belül az újjászervezés mekintjére nézve a közgyűlés elé megfelelő javaslatot terjesszen.

Már e helyütt vagyunk bátrak a tek. Közgyűlés szíves figyelmébe ajánlani, hogy indítványunk elfogadása esetén, a bizottságot ne kizárólag törvényhatósági bizottsági tagokból összeállítani, hanem ebbe a törvényhatósági bizottság keretén kívül álló, oly egyneként is belevonni méltóztassék, kik hivataluknál fogva, vagy egyébként a tűzoltói intézmény fejlesztése iránt méltán érdeklődnek.

Nevezetesen öhajtanók e bizottságba bevalasztani a helyben állomásozó katonaság parancsnokságait oly célból, hogy nem lehetne-e a tűzoltóság részére megnyerni a katonaságnál a tűzoltásra külön kiképezett legénységet, továbbá a helybeli m. kir. állami tanítóképző intézet igazgatójaként szintén oly célból, hogy a tanítóképzés felsőbb tanfolyamaiba járó növendékeket nem lehetne-e ugyancsak a tűzoltásra rendszeresen kiképezetni és alkalmazni. Weidinger Desz's k., Dr. Rajk Aladár s. k., Schön Géza s. k., Reich Vidor s. k., Mikolits Ignác s. k., Drescher Gyula s. k., Dr. Szirmai Vidor s. k., Dr. Lemberger Armin tk. tiszti ügyész s. k.

Segélyakció a tűzkatasztrófa inségesei javára.

A polgártársaink legszegényebb osztályára oly mélyen lesújtó f. hó 6-iki nagy tűzvéz táborba szóltotta, a nyomor enyhítését czélzó egységes táborba, Baja város minden számtottevő faktorát és igazán megható az az áldozatkészség, mely a közönség minden rétegében oly imponázsan nyilatkozott meg a borzalmas csapás inségesei iránt.

A nemeslelkű adományok élen mely hődelatlat látjuk *Ö Felsége* az apostoli király 1000 koronás jótékonyaságát, miről Tisza István gróf, miniszterelnök pénteken délután értesítette Baja város polgármesterét.

A nemesszivi király bőkezűsége városszerte őszinte lelkesedést kelt és csak fokozza azt a buzgóságot, melyel városunk polgárai az inségesek ügyét szívókn viselik.

Egyre folynak, egyre gyűlnek egybe a jótékony adakozások, melyeknek sorából messze kimagaslak *Baja város közönségének* 2000 koronás adománya, a *Bajai Tűzkorpenztár* 1000 koronája, a *Bajai Kereskedelmi-és Iparbank* és a *Szegedi bank bajai fiókintézetének* 200—200 koronája, a *Bajai-déki Tűzkorpenztár* 500 koronás gyűjtése, a *Kölszöndi Tűzkorpenztár* 100 koronája és talán leginkább az a 2232 koronás gyűjtés, mely városunk két előkelő urhölgyének, dr. Koller Imréné és Pollak Aglástárnak minden nemes ügyért való lelkes látogatását magasztalja.

A *Bajai Hírlap* szerkesztősége, mely elsőként intézett kérést szót Baja város nemeslelkű közönségéhez, szintén gyűjtött a tűzvéz inségesei javára 180 koronát, mely összeghez öz. Herzfeld Jakabné uró 100 koronát, *Mocsányi Ödöné* uraszony Budapestről 20 koronát, *Schön Géza* 30 kor., dr. *Makray László* 20 koronát, *Lemberger Rezső* és a *Bajai Hírlap* szerkesztősége 5—5 koronát adományoztak. Az összeget átadta szerkesztőségünk a segélybizottság elnökeinek, dr. *Hegedűs Aladár* polgármesternek.

A buzgó gyűjtők sorába tartozik *Kovács* Andor bajai kölesönös segélyző egyleti tisztviselő is, ki 156 korona 40 fillért gyűjtött, mely összegből a momentán nyomor enyhítésére még f. hó 7-én 97 koronát osztott ki a tűzkárosultak között, 59 kor. 40 fillért pedig beszoalgotott dr. *Hegedűs Aladár* polgármesternek, mint a segélyakció elnökének.

Kovács Andor ivén a következők adakoztak: Reich Farkas Fiai czég 50 kor., öz. Wunderlich Józsefné 30 kor., Steindl József, Kovács Andor 10—10 kor., Wunderlich János 6 kor., Nánay Lajos, Penger Vince 5—5 kor., Stern Vilmos, Schlesinger Gyula, Mayer Károly, Derovaderis Illés, Szalágyi Sándor, Gyarmati Emil, Schmetzer Ernő, öz. Fogt Alajosné, Góddár Lajos, Hecht József, Kreischer János, Fried Samu, N. N., öz. Horváth Lajosné, Hornyák Juliska és Erzsike 2—2 kor., Schwéger István, Csatlós Béla, Bayer Hermin, Szabó György, Beck Adolf, ifj. Cserba György, Lengyel Andor, K. R-né Szabadka, öz. Vinkovits Istvánné 1—1 kor., Tiprovicz Péter 60 fill., öz. Wiesel Mórné, Rosenbaum N. 40—40 fill., összesen 156 kor. 40 fill.

Lapzártak érkezett *Bezeredy* István főispán távirati értesítése a polgármesteri hivatalhoz, hogy *Tisza* István gróf belügy. min. is utalványozott az állampénztárból a bajai tűzkárosultak javára 1000 kor.

Törvényhatósági közgyűlés.

— Május 9.

Baja város törvényhatósági bizottsága f. hó 9-én d. u. 3 órakor tartotta rendes havi közgyűlést *Bezeredy* István főispán elnöklésével. Zárt sorokban vonult fel az ellenzék a közgyűlésre, míg a »hatósági párt« padosai nagyon gyéren teltek meg bizottsági tagokkal. Látszott, hogy az ellenzék ma összes tartalékadait berendelte és nem nagy stratégiai tudományra volt szükség kiszámítani, hogyha egyik-másik ponton mérkőzésre kerül a dolog, a hatósági párt fogja a rövidebbet húzni.

A terem a szokottnál mozgalmasabb képet nyújt és ha a karzat látogatottságából lehet a vitaközlési kedv nagyságára következtetni, ugyi hosszú ülésben lesz részünk. Sajnos, a karzati barométer jóvondolása ezuttal alaposan bevált és az ellenzék jóvoltából a különben ösztövr tárgy sorozat elintézésre teljes négy órát vett igénybe, valósággal a legnagyobb próbára téve a bizottsági tagok türelmét és kitartását.

A napirend megkezdése előtt *Bezeredy* István főispán meleghangú, lelkes beszédben, melyet a bizottsági tagok zajosn megtapsoltak, nyújtotta át a földmivelésügyi miniszter elismerő oklevelét és 100—100 korona pénzajándékát *Borics* Lajos és *Ikottics* Sándor munkásoknak, kik szorgalmuk, hűségük és jó magaviseletük által a szép kitüntetésre méltóknak találattak.

Azután következett a napirend:

1. Polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról. — A polgármesteri jelentés beszámolója a közigazgatás állapotáról, felelmiti, hogy *Erdélyi* Gyula vezetésével küldöttség járt *Schnaus* Endre volt bajai főispánnál, hogy neki Baja város közönségének érdemeit jegyzőkönyvbe iktató átiratát átnyújtsa. A Schweidel-szobornak Zombornan végbemelő leleplezésére a tanács dr. *Hegedüs* Aladár polgármestert és *Szűcs* Ferenc tanácsnokot küldötte ki, akik koszorút fognak a szoborra letenni.

Ezek után a jelentés részletesen beszámol a f. hó 6-án a Szállásvárosban dúlt tüzészorról, melynek a hivatalos megállapítás szerint 24 lakóház és 26 melleképelet esett áldozatul. A kár hozzávetőleg 70,000 koronára tehető, melyből a tűzárk biztosítások révén 31,000 korona térül meg. Tíz ház nem volt biztosítva. Ezen jelentés kapcsán a polgármester indítványára, az ő előzete alatt segélybizottság alakult meg, melynek célja az adományok összegyűjtése és azokon építő anyag és egyéb szükségletek beszerzése és szétosztása. A város közönsége 2000 korona segély szavazott meg a tűzárkosultak részére. A jelentés ezután a legnagyobb dícséret és elismerés hangján emlékezik meg a helyőrségi tisztikarról, különösen *Schnitler* Károly századosról, a legénységről, a helybeli tanulóifjáról, Szentiván község előjáróságáról, valamint a tűzoltóságról, kik vállalták erővel munkálkodtak közre a f. hó 6-iki tüzvétség lokalizálása körül.

A legénység részére 100 korona jutalmat kér a jelentés megszavaztára.

A polgármesteri jelentés ezuttal egy kis vihart váltott ki ellenzégi részen. *Czérnai* Imre kifogásolta, hogy a polgármester időszaki jelentésében nem számol be a város érdekében tett utazásairól, dr. *Fehér* Lőrinc és dr. *Valentin* Emil pedig azt vetették a polgármester szemére, hogy pártértekezleteket hívott egybe az ellenzégi párt melleszével.

Dr. *Hegedüs* Aladár válaszában helyesen mutatott rá, hogy semmiféle törvény vagy városi statutum nem kötelezi arra, hogy a város érdekében tett utazásairól, melyek különben mindig a város egy-egy eminens érdekét mozditják elő, a polgármesteri jelentésben beszámoljon, még pedig annál kevésbé, mint hogy az egyes kiküldetésekre vonatkozó utinaplók és számadások minden bizottsági tag által az irattárban betekintethetők.

Hasonló szellemben nyilatkozott *Tury* Mátyás bizottsági tag és *Weisz* Nándor tanácsnok.

A pártértekezletek tartásának vádját pedig azzal hátrította el magáról a polgármester, hogy ki-jelentette, miszerint az általa egybehívott értekezletek semmiféle pártjelleg nem volt.

A jó hosszúra elnyújtott vita után a közgyűlés a polgármesteri jelentést tudomásul vette.

2. A városi gyámpénztár 1904. évi számadásának és mérlegének felülvizsgálata. — A tanács javaslata tudomásul vétetik.

3. Főispáni átirat a látovát bizottság kiegészítése iránt. — A *Scherrer* Antal halálával megüresedett helyre *Tuske* János nevezi ki.

4. A közigazgatási bizottságban üresedésbe jött egy tagsági helynek választás utján való betöltése. — Dr. *Nyiraty* János választatik meg szótöbbséggel *Tury* Mátyás ellen.

5. A központi választmányban üresedésbe jött egy tagsági helynek választás utján való betöltése.

— *Joanovics* Milánál szemben dr. *Valentin* Emil választják meg.

6. A városi tanács javaslata a színház építésének ügyében. — Ez a hosszú idő óta vajudó ügy végre megoldást nyert, de valami szerencsének vagy már azért sem montható, mert csak ideiglenes expedienstől intézkedik. A városi tanács javaslata ugyanis oda irányul, hogy a »Báryny-szálloda« udvarának hátsó részére egy földszinti színházi terem építtessék, a szálloda emeletén pedig vendégszobák létesíttessenek és az így remélhető többlejvedelemből fedeztessenek az építési és átalakítási költségek. A tanács javaslata azzal indokolja meg az állandó színház tervének elvetését, hogy egyelőre a szükséges pénz nem áll rendelkezésre, mert a kulturális alap már hosszú időre ki van merítve.

A közgyűlés — mi telhetett tőle — elfogadta a tanács javaslatát.

7. Ugyanannak javaslata a városi kórház jövő évi költségelőirányzatának megállapítása iránt. — Ez az ügy is hosszabb vitát provokált, melyben dr. *Bernhart* János tiszti főorvos helyesen csoportosított érvelése érdemelt figyelmet, melynek alapján meggyőzte azokat, kik a kórházi orvosi és tiszti személyzet fizetésének felemelése ellen foglaltak állást. Ennek folytán a tanács javaslatát elfogadták és elhatározták, hogy az orvosok és tisztviselők fizetését 30 százalékkal emelik.

8. Ugyanannak javaslata az állami csendőrség behozatala folytán az állammal kötendő szerződés tárgyában. — Új javaslatot tett a városi tanácshoz utasítatik E pontnál *Bajay* Péter felszólalására válaszul *Bezeredy* István főispán kijelenti, miszerint a csendőrség és rendőrség kebelében állított előfordult visszaélések, amelyekről tudomás csak most nyert, ő is figyelemmel fogja kísérni, de sem vághat elbe az e tárgyban megindult hivatalos vizsgálatokba.

9. Ugyanannak jelentése a városi kertnek a »bajai gyümölcsészeti egyesület« kezeléséből történő átvételéről. — Tudomásul szolgál, hogy a tanács a városi kertet átvette és hogy a gyümölcsészeti egyesület a konstátált hiányokat pótolni tartozik.

10. Ugyanannak jelentése a »bajai gyümölcsészeti egyesület« kezeléséből átvett városi kertnek a folyó évre történt haszonbérbeadás iránt megartott árverés eredményéről. — 350 korona évi haszonbért kiadott.

11. Ugyanannak előterjesztése a városi kertnek eladás utján leendő értékesítése és az árverési feltételek megállapítása iránt. (Első szavazás.) — A jövő közgyűlés napirendjére kitűztetik.

12. Ugyanannak javaslata az 1888-ik évben alkotott tandíjszabályzat módosítása tárgyában. — A lényegesebb módosítás, hogy ezután a tandíj félévintéki fizetessék, elfogadtatik.

13. Ugyanannak előterjesztése 429 K. 30 f. tanítói nyugdíjárulék kiutalványozása tárgyában. — Kiutalványozatik.

14. Ugyanannak előterjesztése a régi levéltári iratok rendezése tárgyában. — 100 korona jutalmazás mellett *Kerék* Illés bizatik meg.

15. Ugyanannak jelentése a városi erdőben kijelölt vágási terület kihasználása tárgyában. — Elfogadtatik.

16. Ugyanannak előterjesztése a tankötelezetté teljesítésének ellenőrzése és az óvó- és tankötelesekről vezetendő statisztikai munkálatok elkészítésére adott közgyűlési megbízás megújítása iránt. — Továbbra is Olácsi György tanító bizatik meg 240 kor. honorárium ellenében.

17. Ugyanannak jelentése a szentjánosi köröltés mögött lévő 2 ^{1/2} hold szántóföld haszonbérbe adása iránt megartott újabb árverés eredményéről. — Jóváhagyólag tudomásul vétetik.

18. Ugyanannak jelentése az iróadi szükségletek szállítása iránt megartott árlejtés eredményéről. — Kizárólag magyarországi iparcikkkel beszerzésére újabb árlejtés fog tartatni.

19. Ugyanannak előterjesztése a katonai alreáliskolákban üresedésbe jött városi alapítványi hely betöltése tárgyában. — *Nánay* Lajos bajai könyvnyomdásznak jeles képzettségű *Szilárd* fia nyerte el.

20. A róm. kath. iskolaszékeknek előterjesztése a szervezendő második hitoktatói állás javadalmazására megfelelő segély megszavazása iránt. — 1400 korona évi fizetssel rendeztik.

21. Ugyanannak előterjesztése az alsóvárosi iskolaszola fizetésének felemelése iránt. — 1906-ik évtől kezdve a havi fizetés 25 koronáról 40 koronára felemeltetik.

22. A m. kir. szabadkai 4. honvédduszárezred 1. osztálya parancsnokságának megkeresése a fedelés lovarda utvonala és három kőolajlámpának légszemlámpaként leendő felszerelése iránt. — A kérelemnek 39 korona többköltséggel hely adatik.

23. *Csapláros* Ferenczné kérvénye a városi bíróságban birt boithelyiség bérletének meghosszabbítása iránt. — Három évre meghosszabbították.

24. *Boros* Géza kérvénye a városi téglá- és cserépetégeti telep egy részének alhaszonbérbeadására az engedély megadása iránt. — Megadatik.

25. *Friedmann* Miksa mátéházai haszonbérletének kérvénye a múlt év november 1-én esedékes volt haszonbér után befizetett késedelmi kamatkülönbözet visszatérítése iránt. — 32 korona visszatérítetik.

26. *Kozma* Károly kérvénye építkezés céljára

45 □-öl közterületnek átengedése iránt. (Első szavazás.) — Jövő közgyűlésre kitűztetik.

27. *Sinkó* Mihály gombosi plebánosnak kérvénye egy kőkereszt felállításához szükséges közhely átengedése iránt. — Kérelmet hely adatik.

28. *Bráde* József kérvénye építkezés céljaira 23 □-ölyki közterületnek átengedése iránt. — Jövő közgyűlés napirendjére kitűztetik.

29. *Jerkovics* Sándor kérvénye építkezés céljaira 14 □-ölyki közterületnek átengedése iránt. — Legközelebbi közgyűlésre halasztatik.

A póttárgyak közül figyelmet érdemeltek *Czérnai* Imre indítványa a helybeli 48/49-es elagott hónapok felszegélyezése tárgyában, mely akként nyert megoldást, hogy a szükséges információk beszerzése végett bizottság küldetik ki, valamint *Weidinger* Dezső és társainak lapunk májusi ismertetett indítványa a helybeli tűzoltóság újraszervezése tárgyában, mely akként intéztetett el, hogy a kérdés tanulmányozása végett bizottság küldi ki a közgyűlés.

IRODALOM.

A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár“ május 1-én megjelent 9-ik füzetében dr. *Lengyel* Vilmos m. kir. állami számszéki osztálytanácsos befejezte »A községi háztartás és számviteli« című nagyszabású monografiáját, melyet a szakkörökben a legnagyobb elismeréssel fogadtak. Erre a kézi könyvre rendkívül szükségünk van a községi előjáróság tagjainak, kik a községi háztartásért és a pontos számvitelért felelősek. Épen erre való tekintettel a jeles szerző gyakorlatilag, mintegy szemléltetőleg is bemutatja a községi számviteli módokat. A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« legközelebbi számban több új monografiának közlését kezdi meg. Mihelyt a járási számvényeségek részére irandó kézi könyvre vonatkozólag beérkezett pályaműveket bírálata befejeztél ny, azonnal megkezdik a pályanyertes munka közlését. A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« ezen legutóbbi füzetének »Döntvénytár«-i része ismét egy egész sorozat igen érdekes és tanulságos elvi határozatot közöl. Így a közigazgatási bíróság fontos határozatait a község illetőségi ügyben, a községi vadterületek bérbeadása, a csendőrség büntetőjogi hatósága; továbbá a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a tankötelees külföldi gyermekek vallási havortartozandóság, vallásos nevelése; a népitanítói földék visszaváltoztatási költségeinek fedezése; a görög keleti román egyházi kulturád behajtása; a kézimunkaviszaga tárgyában a tanító-képesítők; ezenkívül a belügy-miniszternek a városi kégyuraság alá tartozó plebános fizetésének felemelése; a névmagyarosítás »y« nélkül; a képes levelező-lapok, naplárak, hetilapok, hirdetések utcai árusítása, a nyomtatott képekkel való házálás; a könyvnyomtatás és érczlapok biztosítása, a hasonló című lapok indítása, a lap címre való jog tartamára, a kiadó-tulajdonosi jog átruházására stb., végül a kereskedelmi miniszternek a ruggantabályozó készletére, az utcai iparüzésre vonatkozó ügyekben hozott elvi kijelentéseit. A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona, egy óra 1 korona. A kéziratokat és előfizetési pénzeket a szerkesztő és kiadó: dr. *Dolencz* József ügyvéd, Budapest, VIII., József-körút 74. sz. kell küldeni. Mutatványszámot szívesen küld a szerkesztőség az érdeklődőknek.

KÖZGAZDASÁG.

Közereseti társaságok tagjainak viriliss joga. A törvényhatóságok igazoló és bíráló választmányai, egy konkrét ügyben hozott közigazgatási bírósági határozat indokolásán fennakadva, az ország több helyén oly eljárás vezettek be a legtöbb adott fizetők névjegyzékének megállapításánál, mely téves és elfertett magyarázat utján, a czekeklet és közkereseti társaságokat a törvényhatósági közélet teréről valóssággal kikeresztette. Ezt a kérdést most a közigazgatási bíróság XI. számú elvi döntésével véglegesen szabályozta, kimondván, hogy a törvényhatósági bizottság legtöbb adott fizető tagjai névjegyzékének megállapításánál a közkereseti társaságok által fizetett egyenes állami adók a czégtulajdonosok adójaként számba veendőik, ha magából az adóhivatal kimutatásából kitűnik, hogy az adó a társaság tagjai között miként oszlik meg, vagy pedig ha egyébként igazoltatik, hogy az adó alapját képező társasági vagyonhoz vagy jövedelemhez a társaság egyes tagjainak milyen arányban van joga.

Bácskai komlótermelők egyesülete. A bácskai komlótermelők Zombornan értekezletet tartottak *Latinovics* Pál főispán elnöke alatt, melyen elhatározták, hogy egyesületet alakítsanak, melynek legközelebbi feladata lesz valamelyik termelő központban heti komlóvásár és Zombornan komló közraktár létesítése.

Bácsodmaras község vásáregedélye. A kereskedelmügyi miniszter megengedte, hogy a Bácsodmaras község területéhez tartozó, közeli Madarass községben a hetivásárok sertes és juhfelhajtással egybekötve tartassanak meg.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, gróf Zichy Bódog-tér, Michitsch-féle házban (volt Morvai-féle helyiségben) egy minden tekintetben megfelelő

bádogos üzletet

nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó **épület-, torony-, díszmü-** és mindenféle **konyhaberendezési** munkákat, ugyszintén minden előforduló bádogosmunka **javitást** a legjutányosabb áron, pontos kiszolgálás mellett.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

Baja, 1905. május hóban

teljes tisztelettel

Rábl Béla

épület- és díszmü bádogos.

EGY BESZÉLŐ PAPAGÁLY eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

Önkéntes loárverés.

A bácsalmási vasutállomástól mintegy három kilométernyire fekvő juliskaházai bérlet megszüntetése folytán, **vasárnap f. hó 21-én d. e. 9 órakor** 211. tksz. Filou 19 állami bérmén után nevelt

18 darab 1 éves
18 „ 2 éves
5 „ 3 éves félvér csikó,

valamint több tenyészkanca szopós csikóval együtt, ugy egyéb gazdasági felszerelés is kerül önkéntes nyilvános árverés alá.

Fent jelzett napon a Szabadkáról 5 óra 48 perczkor reggel Bajáról 8 óra 24 p. d. e. Bácsalmásra érkező vonatknál kocsik fognak a t. cz. vevők rendelkezésére állani.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab.

kelme- és szörmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
Budapest, VII., Szövetség-utca 37. szám.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy czégét — a csomagolási és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse.

BAJÁN, REICH BERNÁT CZÉG

vette át a képviseletet és a gyár rendes áraiban vállalja az **ur-**, **női-** és **gyermek-öltönyök**, **disztó** és **butorszövetek**, **függönyök**, **kézimunkák**, **szőnyegek**, **csipke-** és **végárúk**, **szörmék** stbiek vegytisztítását és festését. Ugyszintén agytollak tisztítását és **fehérneműek mosását** is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áairól szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbízatást kér a

KOVALD PÉTER és FIA czég.

Óriási szerencséje van annak,

aki 75 kr-ért 60,000 koronát tud nyerni.

Miután pedig ily szerencsés számú osztálysorsjegyek itt helyben

Kollár A. könyvkereskedésében is kaphatók,

ajánlatos, ha nála egy sorsjegyet vásárol és azzal szerencsésjét kipróbálja.

Sorsjegyek árai addig, míg a készlet tart, a következő:

1₈-ad 75 kr, 1₄-ed 1 frt 50 kr, 1₂-ed 3 forint.

Kifizetésre kerül pedig 55,000 nyeresmény. Minden második sorsjegy nyer.

Huzás május hó 25. és 26-án.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabadalmazott viharmentes

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs III., Hauptstrasse 120.

saját házában.

Kívánatra ingyen próba: mintakönyv prospektus.

Főraktár **W A G E N B L A T T F E R E N C Z** festékkereskedésében Baján.

Kronsteiner-féle új zománc. **HOMLOKZAT-FESTÉKE** hatóságilag védve. Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb mint az olajfesték. Évek során szállítja csész. és kir. uradalmak, katonai- és civilintézeteknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legelőcsőbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. M e g l e p ő eredmény. Homlokzat-festék, viharmentes, mézszben oldható, 49 minta olaj- o o o festékkel azonos. Kilogramma 12 kr.-tól följebb. o o o

Minden könyvkereskedés után kapható dr. Müller orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kitüntetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbélyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

Szabadalom. Szélesség 120 oztm. Bagaria-molypapír Szabadalom. Meter 50 fillér.

legjobb, legtisztább és teljesen biztos molyóvórszer. Mindenütt kapható.

Detsinyi Frigyes, Budapest

V., Marokói-utca 2. A -Fekete kutya.-hoz.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régóta bizonyított házi szer, mely már több mint 35 év óta legelőcsőbb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségen, csúszal és meghűtéseknel bőrdorlás-keppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárlaskor óvatossá legyünk és csak olyan utveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjegyű és a Richter cég-jegyzessel ellátott doboza van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszeriarban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszeriar az „Arany orozálához”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi székülés.

Óriási SZERENCSE TÖRÖKNÉL!

Felülmucsalan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez Rövid idő alatt **19 millió** koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a **2 legnagyobb nyereményt**, és pedig:

a **2,000,000** koronás nagy jutalmat a 98924. számú sorsjegyre, továbbá **100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 25.000, 20.000**, több **15.000, 10.000** koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennéljoga ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet

A most kezdődő **110.000** sorsjegyre **55.000** peng-magyar osztálysorsjátékban ismét **55.000** nyere-mény jut **14 millió 450.000** korona hatalmas össze-zsreget sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

Mindenki kísérleje meg szerencsésjét azon számmal, mely neve vagy családtagjának neve mellett áll.

(melyet a. b. o. sorrendben megtalálhat).

Ádám	853	Geolla	82166	Gellert	72630	János	82967	Manó	83259	Salamon	8596
Adél	1148	Celestin	88139	Gereben	82949	Jenő	82845	Marcel	2851	Samu	7979
Adolf	1399	Edla	378	Gervaj	82978	József	2957	Matyó	7260	Sándor	1718
Aloif	20422	David	5837	Géza	2797	Jónas	7260	Mária	17707	Sári	29019
Agnes	2511	Denna	13426	Ginella	5849	Jozsa	13230	Márta	23014	Serola	8499
Alapost	24243	Deszo	20983	Gusztav	13161	József	21452	Mártha	44003	Serbestán	24299
Aladár	28818	Domokos	29096	György	21145	Judith	20095	Marton	24274	Simon	40746
Albert	44360	Dora	24268	Gyula	20118	Julia	24358	Mária	82273	Tibor	5298
Alfréd	49119	Dorotea	29329	Gyula	24268	Kálmán	44842	Matyas	56623	Taksony	89575
Akos	72614	Edith	36410	Hedwig	29663	Karolln	56627	Melánia	59564	Tamas	89774
Amalia	82611	Edna	59159	Helena	29629	Károly	46505	Manóbert	80019	Tasó	37716
Ambrus	89145	Edwin	72622	Henriette	59167	Katinka	72615	Mihály	83806	Taras	84900
Andor	82626	Ede	274	Hilma	274	Kristóf	29097	Miklos	82273	Tibor	5298
András	990	Elmer	83164	Hermann	82954	Kelenen	82246	Miksa	28300	Timamér	8601
Anna	4948	Emil	84220	Hermína	82617	Klára	2578	Milan	7268	Timon	18622
Antal	14117	Ede	274	Ilida	2790	Klotild	7266	Mor	17738	Tyadar	22927
Aranka	26593	Endre	5641	Hübert	6311	Kornel	10663	Morio	32016	Tóbiás	24065
Armand	4245	Erno	13426	Hugo	13184	Kornelia	22962	Nándor	24014	Urbán	24296
Arnold	1518	Ernestin	21142	Humbert	21117	Kristof	24097	Narcisz	24279	Valeria	40720
Arpad	28228	Erwin	29097	Ipolyka	20207	Krisztina	24065	Olga	40745	Vasal	80018
Arhur	44369	Eva	54259	Jánoska	21271	Lejos	40436	Oliver	27098	Vendel	29836
Aurél	19142	Erszébet	29086	Ignáó	29647	László	40678	Orbán	59566	Viktor	80971
Attila	72613	Ester	56471	Ika	86532	Laura	19522	Oszkár	84438	Viktoria	83047
Balassa	82826	Etna	39103	Ilus	59165	Lászar	72676	Otto	83008	Vilbald	82392
Balint	88134	Fabian	72623	Ilma	72629	Lenart	27062	Ódón	82351	Vilma	2390
Barnabás	85511	Feliz	82837	Iona	82965	Lenke	82353	Pál	2892	Vilmos	8618
Bela	1749	Ferdinánd	82215	Imre	82226	Leu	2579	Paula	7260	Vinco	18665
Benedek	4498	Ferenc	83331	Ince	2576	Leonia	7278	Petronella	17410	Virgil	22929
Bernat	12424	Fura	2795	Ipoly	4122	Lipót	17120	Peter	24017	Zoltán	24044
Berta	20978	Franciaika	5642	Irene	3323	Lipót	22969	Piroska	32016	Zsigmond	25116
Bertalan	22523	Frida	12400	Irma	2118	Lóránt	23100	Pista	24296	Zsóna	4270
Blanka	31694	Frigyes	21145	István	20992	Lothar	24273	Rafael	40742	Zsuzsanna	39170
Bodog	28856	Élód	29089	Isabella	21154	Levino	40702	Regina	27266		
Bogdan	46274	Gábor	27928	Isidor	40463	Ludmilla	46687	Reinhold	59573		
Borbála	49145	Gabriella	29541	Ivan	56536	Luiza	59576	Róbert	80639		
Borisika	72618	Gaspar	36511	Jakab	26010	Málvín	71313	Rózsika	80929		
Bruno	82824	Gedeon	59164	Janka	72614	Manfred	82976	Rudolf	82396		

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000** korona. Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyer. **400.000, 200.000, 2 á 100.000, 1 á 90.000, 2 á 80.000, 1 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 40.000, 5 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10.000** és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/2 eredeti sorsjegy frt —.76 vagy kor. 1.60; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3. —
1/2 " " " 3. — " 6. —; 1/4 " " " 6. — " 12. —

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beklüdeése** ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet ditalanal. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 25-ig

bizalommal hozzánk beklüdeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfogynak és mert az I. osztályú huzás már f. é. május hó 25-én és 26-án lesz.

TÖRÖK A. és TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST,

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Teréz-körut 46a. I. fiók: Váci-körut 4a. II. fiók: Muzeum-körut 11a. III. fiók: Erzsébet-körut 54a.

Detsinyi Frigyes-féle
CARBOGEN
Törv. védve.
Tökéletes szénsavas fürdők házi készítéséhez.
Tanárók és orvosok által elismervve.
Igen kellemes, pezsgő fürdő: **frissit, üdít, erősít.**

Egy fürdő K 1-80; 10 fürdő K 16.

Dr. Makray László gyógyszeriar Baján a Szent Lélekhez.

Ugyellünk a „Carbogen” névre!

Vérkeringési zavarok, szívbántalmak, vérszegénység, idegbántalmak, légzőszervi bántalmak, női betegségek valamint rheumatismus esetében kiváló hatásúak. Leggyorsabb elklészítési mód! — Használati utasítás minden fürdőbaghoz melléklve.

A „Bajai Hirlap”

könyvnyomdájában egy szedő- és könyvkötő tanuló felvétetik.